

Παντελής Γεωργογιάννης - Βασίλειος Μπάρος
Επιμέλεια

13ο
Διεθνές Συνέδριο

Διαπολιτισμική Εκπαίδευση

Μετανάστευση -
Διαχείριση Συγκρούσεων και
Παιδαγωγική της Δημοκρατίας

Τόμος II

Αλεξανδρούπολη, 7-9 Μαΐου 2010

Συνεδριακό και Πολιτιστικό Κέντρο
Πανεπιστημίου Πατρών

Πάτρα 2014

Παντελής Γεωργογιάννης - Βασίλειος Μπάρος
Επιμέλεια

13ο Διεθνές Συνέδριο
με κριτές

Διαπολιτισμική Εκπαίδευση
Μετανάστευση –
Διαχείριση Συγκρούσεων
και Παιδαγωγική της Δημοκρατίας

Αλεξανδρούπολη, 7-9 Μαΐου 2010

Τόμος II

Σειρά:
Πρακτικά Συνεδρίων 22

Πάτρα 2014

Όλα τα αντίγραφα υπογράφονται από τον κάτοχο του copyright.

Copyright ©: Παντελής Γεωργογιάννης

Διεύθυνση: Αντωνίου Οικονόμου 8, 26504 Άγιος Βασίλειος, Πάτρα
Τηλ: +30 6944346420
<http://www.georgogiannis.gr>
E-mail: pantelis.georgogiannis@gmail.com

Τίτλος : Διαπολιτισμική Εκπαίδευση, Μετανάστευση, Διαχείριση Συγκρούσεων και Παιδαγωγική της Δημοκρατίας - Τόμος II

Επιμέλεια μορφοποίησης κειμένων:

Μελιτζάνη Ειρήνη, Πτυχιούχος Τουριστικών Επιχειρήσεων ΤΕΙ Πάτρας, ΜΔΕ στις Επιστήμες της Αγωγής, Υπ. Διδάκτωρ ΠΤΔΕ Πανεπιστημίου Πατρών, Συνεργάτης Ελεύθερου Πανεπιστημίου Πολιτών
Αντωνοκοπούλου Βασιλική, Πτυχιούχος Φιλολογίας ΑΕΙ Πάτρας, Μεταπτυχιακή φοιτήτρια στο Πανεπιστήμιο Λευκωσίας στην Διδακτική Γλώσσας και Λογοτεχνίας

Ηλεκτρονική στοιχειοθεσία - σελιδοποίηση:

Μελιτζάνη Ειρήνη, Πτυχιούχος Τουριστικών Επιχειρήσεων ΤΕΙ Πάτρας, ΜΔΕ στις Επιστήμες της Αγωγής, Υπ. Διδάκτωρ ΠΤΔΕ Πανεπιστημίου Πατρών, Συνεργάτης Ελεύθερου Πανεπιστημίου Πολιτών
Αντωνοκοπούλου Βασιλική, Πτυχιούχος Φιλολογίας ΑΕΙ Πάτρας, Μεταπτυχιακή φοιτήτρια στο Πανεπιστήμιο Λευκωσίας στην Διδακτική Γλώσσας και Λογοτεχνίας

ISBN: 978-960-8206-72-4

SET: 978-960-8206-73-1

σ.σ. 624, σχήμα 17,5 X 25 εκ.

Όλα τα κείμενα δημοσιεύονται με ευθύνη των συγγραφέων τους

Απαγορεύεται η μερική ή ολική αναδημοσίευση του έργου αυτού, καθώς και η αναπαραγωγή του με οποιοδήποτε άλλο μέσο, χωρίς σχετική άδεια του κατόχου του Copyright.

Επιστημονική Επιτροπή

Πρόεδρος:

Γεωργογιάννης Παντελής, Καθηγητής, Π.Τ.Δ.Ε Πανεπιστημίου Πατρών

Μέλη:

Αθανασίου Λεωνίδα, Καθηγητής, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων Φ.Π.Ψ.
Χατζησαββίδης Σωφρόνης, Καθηγητής, Πανεπιστήμιο Π.Τ.Ν., Α.Π.Θ.
Πανταζής Σπύρος, Καθηγητής, Π.Τ.Ν. Πανεπιστημίου Ιωαννίνων
Παπάς Αθανάσιος, Ομότιμος Καθηγητής Εθνικού Καποδιστριακού Πανεπιστημίου
Αθηνών
Γκόβαρης Χρήστος, Αναπληρωτής Καθηγητής, Πανεπιστήμιο Αιγαίου
Στεργίου Λήδα, Επίκουρη Καθηγήτρια, Π.Τ.Ν. Πανεπιστημίου Ιωαννίνων
Φραγκούλης Ιωσήφ, Επίκουρος Καθηγητής ΑΣΠΑΙΤΕ
Μάγος Κωνσταντίνος, Λέκτορας, ΠΤΠΕ, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας
Μπάρος Βασίλειος, Λέκτορας, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης
Κυπριανού Δέσποινα, Εκπαιδευτικός, Διδάκτωρ Π.Τ.Δ.Ε. Πανεπιστημίου Πατρών

Οργανωτική Επιτροπή

Πρόεδρος:

Γεωργογιάννης Παντελής, Καθηγητής Π.Τ.Δ.Ε., Πανεπιστήμιο Πατρών

Αντιπρόεδρος:

Μπάρος Βασίλειος, Λέκτορας, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης

Γραμματεία:

Μελιτζάνη Ειρήνη, Πτυχιούχος Τμήματος Τουριστικών Επιχειρήσεων, Συνεργάτης
ΚΕ.Δ.ΕΚ., Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια Π.Τ.Δ.Ε. Πανεπιστημίου Πατρών
Λυκίδη Σταυρούλα – Φωτεινή, Φιλολόγος, Συνεργάτης ΚΕ.Δ.ΕΚ., Μεταπτυχιακή
Φοιτήτρια Π.Τ.Δ.Ε. Πανεπιστημίου Πατρών

Ταμίας:

Κόκκινος Λάμπρος, Εκπαιδευτικός, Συνεργάτης ΚΕ.Δ.ΕΚ.

Μέλη:

Κυπριανού Δέσποινα, Εκπαιδευτικός, Διδάκτωρ Π.Τ.Δ.Ε. Πανεπιστημίου Πατρών
Κουνέλη Βασιλική, Φιλολόγος, Υποψήφια Διδάκτωρ Π.Τ.Δ.Ε. Πανεπιστημίου Πατρών,
Συνεργάτης ΚΕ.Δ.ΕΚ.
Δημητρέλου Αργυρώ, Φιλολόγος, Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια Π.Τ.Δ.Ε. Πανεπιστημίου
Πατρών
Παπαπαναγιώτου Νικόλαος, Υπεύθυνος Πληροφορικής ΚΕ.ΔΕ.Κ.
Μακρή Βικτώρια, Υποψήφια Διδάκτωρ Π.Τ.Δ.Ε. Πανεπιστημίου Πατρών, Συνεργάτης
ΚΕ.Δ.ΕΚ.
Ψυχογιού Ευφημία, Εκπαιδευτικός, Μεταπτυχιακή φοιτήτρια Π.Τ.Δ.Ε. Πανεπιστημίου

Πατρών

Μπάρλου Ολυμπία, Εκπαιδευτικός

Τσίντζα Αντιγόνη, Φοιτήτρια Π.Τ.Δ.Ε. Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης

Σκεύα Μαρία, Φοιτήτρια Π.Τ.Δ.Ε. Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης

Δημητριάδου Σταυρούλα, Φοιτήτρια Π.Τ.Δ.Ε. Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης

Κατζάνη Σοφία, Φοιτήτρια Π.Τ.Δ.Ε. Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης

Ντέλιου Σταυρούλα, Φοιτήτρια Π.Τ.Δ.Ε. Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης

Ζεϊμπέκη Κατερίνα, Φοιτήτρια Π.Τ.Δ.Ε. Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης

Παπαγάλου Μαρία, Φοιτήτρια Π.Τ.Δ.Ε. Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης

Λύσανδρης Γεώργιος, Φοιτητής Π.Τ.Δ.Ε. Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης

Δακτυλογραφήσεις & Επεξεργασία σε Η/Υ

Μελιτζάνη Ειρήνη, Πτυχιούχος Τμήματος Τουριστικών Επιχειρήσεων, Συνεργάτης
ΚΕ.Δ.ΕΚ., Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια Π.Τ.Δ.Ε. Πανεπιστημίου Πατρών

Περιεχόμενα

Πρόλογος	11
Η Διαπολιτισμικότητα στην υποχρεωτική εκπαίδευση	
Διαπολιτισμική Ετοιμότητα: Μια αναγκαία συνθήκη στην προετοιμασία των νηπιαγωγών για το Δημόσιο Νηπιαγωγείο του Νομού Ροδόπης.	17
<i>Μαυρομμάτης Γιώργος - Βέλκου Κική</i>	
Analyse Factorielle des Correspondence στην διερεύνηση στάσεων μαθητών διαφορετικών πολιτισμικών μειονοτήτων για τη στατιστική	28
<i>Αναστασιάδου Σοφία</i>	
Διδακτικές Προσεγγίσεις που υλοποιούνται σε μικτές τάξεις νηπιαγωγείου με καταστάσεις διγλωσσίας, με σκοπό την ενδυνάμωση της διαπολιτισμικής αγωγής, την αειφορία και την ομαλή μετάβαση από το νηπιαγωγείο στο δημοτικό	41
<i>Καπέλου Κατερίνα - Θαλασσινού Έλσα - Γάκη Ράνια</i>	
Το παιδικό κείμενο ως διδακτικό διαπολιτισμικό εργαλείο στο νηπιαγωγείο	53
<i>Ζιώγου Ζωή - Μπέση Μαρίνα</i>	
Γνωρίζουμε τους πολιτισμούς των άλλων: Ανοίγοντας ένα «παράθυρο» στο μάθημα της Ιστορίας της Α Γυμνασίου	64
<i>Αυγέρη Σοφία</i>	
Η χρήση του θεάτρου ως δυναμικό εργαλείο περιορισμού της διαρροής από την υποχρεωτική εκπαίδευση	74
<i>Καραντζή Αναστασία - Κατσιάνη Όλγα</i>	

Η συμβολή των διαθεματικών σχεδίων εργασίας με θέμα παραδοσιακά παιχνίδια, παραδοσιακή μουσική και παραδοσιακός χορός στη ανάπτυξη διαπολιτισμικού περιβάλλοντος στην Πρωτοβάθμια εκπαίδευση	85
<i>Κουτσούρα Παρασκευή</i>	
Η φυσική αγωγή στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση και η επίδραση της στην γλωσσική ικανότητα των μαθητών-τριων με άλλη μητρική γλώσσα από την ελληνική	94
<i>Παπανικολάου Χριστιάνα, Δαλάκης Αντώνης</i>	
Σχολική βία, εκφοβισμός. Παρουσίαση του φαινομένου και τρόποι αντιμετώπισης	101
<i>Νάνου Σταματία - Βαλκαμελής Γιώργος- Πανηγυριτζόγλου Αθηνά</i>	
Κοινωνικά ερμηνευτικά σχήματα και κατασκευές υποκειμενικής πραγματικότητας: (Μουσικός) Λόγος περί παγκοσμιοποίησης και εθνικής ταυτότητας	111
<i>Στεργίου Αίδα - Μπάρος Βασίλειος</i>	
Η ανισότητα στο εκπαιδευτικό σύστημα με όρους «εθνικής καταγωγής». Ερευνητική προσέγγιση σε χώρα υποδοχής ατόμων πολιτισμικά διαφορετικών ομάδων (Κύπρο).	126
<i>Κυπριανού Δέσπω</i>	
Ο μικρός Αδνάν ήταν πολύ τυχερός	137
<i>Φατσέα Ευαγγελία - Φατσέα Παρασκευή</i>	

Επιμόρφωση στη Διαπολιτισμικότητα

Καταγραφή απόψεων εκπαιδευόμενων σε σχέση με την αποτελεσματικότητα του εξ' αποστάσεως προγράμματος ειδικευσης στη Διαπολιτισμική Εκπαίδευση	149
<i>Φραγκούλης Ιωσήφ - Αρμακόλας Στέφανος</i>	
Πρακτικές προτάσεις διαχείρισης της πολυπολιτισμικής σχολικής πραγματικότητας: το πρόγραμμα Inter (Inter-project)	165
<i>Παπακώστα Κωνσταντίνα</i>	
Η ανάπτυξη της ενσυναίσθησης στη διαφορετικότητα στο πλαίσιο διαθεματικών προγραμμάτων εκπαίδευσης ενηλίκων: πιλοτική εφαρμογή επιμόρφωσης στελεχών Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης	180
<i>Μπιμπίτσος Χρήστος</i>	
Ανίχνευση επιμορφωτικών αναγκών των εκπαιδευτικών στη διαπολιτισμική εκπαίδευση: Μια μελέτη περίπτωσης	192
<i>Μπαλαμπανίδου Ζαφείρα - Ποζονκίδης Νικόλαος</i>	
Η τεχνική εκπαίδευση στην κατάρτιση των Αλβανών μεταναστών μαθητών: στόχοι και προοπτικές σε μια «ρέουσα» οικονομικο-κοινωνική κατάσταση	204
<i>Καλεράντε Ευαγγελία</i>	

Αυτοαξιολόγηση εκπαιδευτικών Α/βάθμιας εκπαίδευσης αναφορικά με τη σχέση τους με τους μαθητές στο σημερινό διαπολιτισμικό σχολείο <i>Αντωνοπούλου Νικολέτα - Λοκίδη Σταυρούλα-Φωτεινή - Μελιτζάνη Ειρήνη - Ψυχογιού Ευφημία</i>	214
Ο δημοσιογραφικός λόγος στα ΜΜΕ της Ομογένειας. Case study: Η περίπτωση του ΕΘΝΙΚΟΥ ΚΗΡΥΚΑ (ΗΠΑ) <i>Χατζηπαναγιωτίδη Άννα - Μάνιου Θεοδώρα</i>	227
The role of computer education in the empowerment of Muslim women in Greek Thrace: Ethical considerations and limitations of the research <i>K. Georgiadou - G. Kekkeris</i>	234
«Πρόληψη και προαγωγή της υγείας: Μια μορφή παρέμβασης για την άρση του κοινωνικού αποκλεισμού σε ευπαθείς πληθυσμιακές ομάδες και πολυπολιτισμικές κοινότητες» <i>Κατσιόλα Στεργιανή - Πειραλής Πέτρος</i>	242
Εκπαίδευση Ενηλίκων Μεταναστών στην Ελληνική Γλώσσα: Εντοπισμός και διαχείριση προβληματικών καταστάσεων με τη χρήση μεθοδολογιών δόμησης προβλημάτων. <i>Ροδακόπουλος Αθανάσιος - Αίλη Παρασκευή</i>	255
Κοινωνικο-Οικονομικοί Παράγοντες & Εκπαιδευτική Διαδικασία: Διδάσκοντας Εθελοντικά την Ελληνική και την Αγγλική Γλώσσα σε Μετανάστες και Πρόσφυγες- Μία Μελέτη Περίπτωσης <i>Τσομπανοπούλου Φένια</i>	262
Μορφές και δράσεις της Ελληνικής Πολιτιστικής Διπλωματίας στη Νοτιοανατολική Ευρώπη. Η μελέτη περίπτωσης της Εστίας Πολιτισμού Βουκουρεστίου Ρουμανίας <i>Ηρρης Αργύρης- Μακρή Όλγα</i>	275

Εκπαιδευτικό υλικό και Γλωσσική διδασκαλία

Η διδασκαλία της Ελληνικής ως Δεύτερης γλώσσας στη Διασπορά: το εγχειρίδιο «Βήματα Μπροστά 3» <i>Χατζηδάκη Ασπασία</i>	287
«Καθρέφτες και παράθυρα, γέφυρες και σταυροδρόμια»: Κριτήρια αξιολόγησης εκπαιδευτικού υλικού ως προς τη διαπολιτισμική του διάσταση <i>Μάγος Κώστας</i>	298
Διερεύνηση και δυνατότητες αξιοποίησης του σχολικού βιβλίου της Νεοελληνικής Γλώσσας Α΄ Γυμνασίου με διαπολιτισμική οπτική <i>Βορβή Ιωάννα - Δανιηλίδου Ευγενία</i>	310

Διαπολιτισμική θεώρηση των βιβλίων για τη διδασκαλία του μαθήματος της γλώσσας της Γ' τάξης του δημοτικού σχολείου: Τα νέα βιβλία ανταποκρίνονται στις ανάγκες της σύγχρονης μεταβαλλόμενης ελληνικής κοινωνίας;	322
<i>Ρήγας Κωνσταντίνος</i>	
Αξιολόγηση διδακτικού υλικού για τη διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας ως δεύτερης ή ξένης. Η περίπτωση του βιβλίου της Γλώσσας Α' Δημοτικού	333
<i>Παρασκευάς Θ. Παρασκευάς</i>	
Η διαπολιτισμική διάσταση των νέων βιβλίων αγγλικής γλώσσας για το δημοτικό σχολείο: μια ανάλυση περιεχομένου	348
<i>Ποζουκίδης Νικόλαος - Μπαλαμπανίδου Ζαφείρα</i>	
Καλλιέργεια μεταγνωστικών, κοινωνικών και συναισθηματικών στρατηγικών στην εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας ως δεύτερης ή ξένης: διδακτικές προσεγγίσεις	359
<i>Μαργαρώνη Μαίρη</i>	
Όταν το focus on form συναντά το TBL: μια διδακτική πρόταση για αλλόγλωσσους μαθητές της ελληνικής	366
<i>Ηλιοπούλου Κωνσταντίνα</i>	
Τα συνηθέστερα λάθη μεταφοράς των φυσικών ομιλητών της Ελληνικής που διδάσκονται την Ιταλική στην Ελλάδα, απόρροια της έντονης παρέμβασης της μητρικής τους γλώσσας και το φαινόμενο του λειτουργικού αναλαβητισμού.	376
<i>Δρακούλη Αθανασία - Μηλιώνη-Bertinelli Γεωργία</i>	
Το παραμύθι ως μέσο διδασκαλίας λεξιλογίου σε ένα τμήμα παράλληλης γλωσσικής στήριξης	391
<i>Τασιούδη Ματίνα - Κωνσταντινίδου Σοφία</i>	
Between Paradigms: a Case Study of a Language School in Greece	401
<i>Achilleas Kostoulas</i>	
Διαπολιτισμικό διδακτικό υλικό και αντιρατσιστική εκπαίδευση	412
<i>Καραγεώργου Ειρήνη</i>	
Ποιοι και γιατί ζητούν να διδαχθούν τα Νέα Ελληνικά; Οι δυσκολίες στην εκμάθηση	421
<i>Ρουμπής Νικόλαος - Καραδημητρίου Αχιλλέας</i>	
Επίκαιρες τάσεις στην διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης ή ξένης γλώσσας	429
<i>Κουνέλη Βασιλική</i>	
Καιμενοκεντρική προσέγγιση και παραγωγή γραπτού λόγου στα γλωσσικά εγχειρίδια της Γ' τάξης του Προγράμματος Εκπαίδευσης Μουσουλμανοπαίδων	438
<i>Σακκάτου Άσπα</i>	

Αξιολόγηση των διδακτικών εγχειριδίων του Προγράμματος Εκπαίδευσης Μουσουλμανοπαίδων της Δ' τάξης Δημοτικού για τη διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης ή ξένης	453
<i>Μελιτζάνη Ειρήνη, Ψυχογιού Ευφημία</i>	
Θεωρητικές Προσεγγίσεις της διδασκαλίας της ελληνικής ως μητρικής δεύτερης ή ξένης γλώσσας	472
<i>Στασή Ελένη</i>	
Τα κειμενικά είδη στη διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης ή ξένης γλώσσας. Παρουσίαση δειγματικής διδασκαλίας ενός περιγραφικού κειμένου	487
<i>Αντωνοπούλου Νικολέτα, Λυκίδη Σταυρούλα-Φωτεινή, Μελιτζάνη Ειρήνη, Ψυχογιού Ευφημία</i>	
Τα κειμενικά είδη στη διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης ή ξένης γλώσσας. Παρουσίαση δειγματικής διδασκαλίας ενός επιχειρηματολογικού κειμένου	499
<i>Αντωνοπούλου Νικολέτα, Λυκίδη Σταυρούλα-Φωτεινή, Μελιτζάνη Ειρήνη, Ψυχογιού Ευφημία</i>	
Τα κειμενικά είδη στη διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης ή ξένης γλώσσας. Παρουσίαση δειγματικής διδασκαλίας ενός αφηγηματικού κειμένου	514
<i>Αντωνοπούλου Νικολέτα, Λυκίδη Σταυρούλα-Φωτεινή, Μελιτζάνη Ειρήνη, Ψυχογιού Ευφημία</i>	

Διοίκηση και Διαπολιτισμικότητα

Γυναίκα και διοίκηση ενός πολυπολιτισμικού σχολείου	531
<i>Παπαναστασίου Έμη</i>	
Διαδικασίες θεσμικής διάκρισης και σχολικές δομές: η θέση του διευθυντή σε πολυπολιτισμικά και διαπολιτισμικά σχολεία.	541
<i>Μάρκου Εύη</i>	
Η διοίκηση στο σύγχρονο δημοτικό σχολείο της ετερότητας	555
<i>Παπαδόπουλος Γιάννης</i>	

Θρησκευτική Αγωγή

Πολιτισμός-θρησκεία-εκπαίδευση. Μία πρόταση για υποχρεωτική διαπολιτισμική θρησκευτική αγωγή, με βάση την ευρωπαϊκή σκέψη και νομολογία.	569
<i>Κοκκουνάρας-Αιάγκης Μάριος</i>	
Μετανάστες, θρησκευτικές ανισότητες και διακρίσεις: ο ρόλος της θρησκευτικής αγωγής στο ελληνικό σχολείο	579
<i>Πεπές Ευάγγελος</i>	

Η εκπαίδευση με σεβασμό στην Θρησκευτική ετερότητα	587
<i>Μπαλτατζής Δημήτριος - Τσουκαναρίδης Δημήτριος - Μπαλτατζή Ελένη</i>	
Η δημιουργία διαπολιτισμικού κλίματος στο σχολείο μέσα από τη διδασκαλία του μαθήματος των Θρησκευτικών	600
<i>Μπαλτατζής Δημήτριος - Τσουκαναρίδης Δημήτρης - Μπαλτατζή Ελένη</i>	
Η συμβολή της χριστιανικής αγωγής στην εξάλειψη του ρατσισμού	613
<i>Μπαλτατζής Δημήτριος - Κακαρούντα Παναγούλα - Μπαλτατζή Ελένη</i>	

Πρόλογος

Μετά από 11 χρόνια οργάνωσης του συνεδρίου φαίνεται ότι η προβληματική πάνω στο θέμα είναι ανεξάντλητη. Καθώς στόχος του συνεδρίου δεν είναι μόνο να δώσει ένα βήμα σε νέους και καταξιωμένους επιστήμονες, αλλά παράλληλα να παρακολουθεί τις εξελίξεις στο χώρο της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης, κρίθηκε σκόπιμο να διαφοροποιηθεί κατά πολύ τόσο ο τίτλος του συνεδρίου όσο και κάποιες από τις θεματικές του. Αυτό συμβαίνει γιατί τα τελευταία χρόνια παρουσιάζονται ραγδαίες εξελίξεις στο χώρο της μετανάστευσης και των συγκρούσεων που αυτή προκαλεί, στο βαθμό μάλιστα που να σχετίζονται αρκετές φορές και με την ίδια την ύπαρξη και εφαρμογή της δημοκρατίας, μιας λέξης που αναφέρεται σπάνια στον δημόσιο διάλογο για την παράνομη μετανάστευση και πρέπει να επανεξεταστεί σε σχέση με τον ορισμό της ταυτότητας και της αξίας των ανθρώπων. Εδώ μάλιστα δεν πρέπει να γίνει απολύτως καμία έκπτωση διότι τα ανθρώπινα δικαιώματα πρέπει να είναι σεβαστά στη διαφορετικότητά τους, με βάση τις αρχές της ισοπολιτείας και πάντοτε στο πλαίσιο σεβασμού της έννομης τάξης κάθε χώρας προορισμού. Άλλωστε ο βαθμός ουσιαστικού σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων σε μια χώρα αντικατοπτρίζει και το επίπεδο δημοκρατίας της.

Με το τέλος του υπαρκτού σοσιαλισμού και στη συνέχεια την παγκοσμιοποίηση επήλθε η ελεύθερη διακίνηση των κεφαλαίων και των αγαθών, ενώ δε συνέβη το ίδιο και δεν μπορούσε να συμβεί, με τις μετακινήσεις των πληθυσμών, εντός-εκτός των ορίων μεγάλων πολυεθνικών συγκροτημάτων, όπως π.χ. της Ε.Ε. Το γεγονός αυτό ωστόσο έχει σαν αποτέλεσμα τη δημιουργία κινήτρων για μετακινήσεις από αφρικανικές και ασιατικές κυρίως χώρες προς χώρες της Ε.Ε., με βασικούς αποδέκτες αυτών των μεταναστευτικών ρευμάτων την Ισπανία, την Ιταλία και την Ελλάδα.

Οι χώρες που πρωτοστάτησαν υπέρ της παγκοσμιοποίησης, μεταξύ των οποίων και οι χώρες της Ε.Ε., φαίνεται ότι δεν έλαβαν υπόψη τους το ενδεχόμενο πληθυσμιακών μετακινήσεων προς αυτές. Στην πορεία, οι εξουσίες των χωρών της κεντρικής Ευρώπης,

για να διασφαλίσουν τις χώρες τους από την εισροή μεταναστών, συμφώνησαν μαζί με τις γειτονικές χώρες της Ε.Ε. που δέχονται μετανάστες (π.χ. την Τουρκία) να χορηγείται άσυλο, εάν το δικαιούνται, σε εκείνους που έρχονται στις περιφερειακές χώρες της Ε.Ε. (π.χ. στην Ελλάδα), σε διαφορετική περίπτωση να απελαύνονται στις χώρες προέλευσης, έστω και αν οι μετανάστες ζητούν να μεταβούν σε άλλη χώρα της Ε.Ε.

Έτσι, ενώ από την Ελλάδα δεν μπορούν να μετακινηθούν μετανάστες προς την Ε.Ε. και η χώρα μας θα όφειλε να τους χορηγήσει άσυλο ή να τους επιστρέψει στις χώρες προέλευσης, και παρόλο που η συμφωνία αυτή εκ μέρους της χώρας μας τηρείται, δηλαδή δεν προωθεί τους μη νόμιμους μετανάστες προς την κεντρική Ευρώπη, εντούτοις δεν μπορεί να τους επιστρέψει στις χώρες προέλευσής τους γιατί εκείνες δεν εφαρμόζουν τη συμφωνία που υπέγραψαν.

Το γεγονός αυτό της μη τήρησης των συμφωνηθέντων εκ μέρους των χωρών προέλευσης των μη νόμιμων μεταναστών σε συνδυασμό με την αδιαφορία της Ε.Ε. για τα τεκταινόμενα στο συγκεκριμένο θέμα στις χώρες υποδοχής, συντέλεσε στο να γίνει η χώρα μας η «χωματερή» της λαθρομετανάστευσης.

Επιπλέον δεν πρέπει να παραβλέψουμε το γεγονός ότι, η Ελλάδα ως χώρα με περίπου 3.500 χλμ. παράκτιων περιοχών, τις μεγαλύτερες από οποιαδήποτε άλλη χώρα της Ευρώπης και με 3000 νησιά, τα περισσότερα από οποιαδήποτε άλλη χώρα της Ευρώπης, αδυνατεί να διαφυλάξει τα σύνορά της απέναντι στην άσφογη λειτουργία των κυκλωμάτων της λαθρομετανάστευσης που εισπράττουν δισεκατομμύρια από τους απελπισμένους συνανθρώπους μας που αναζητούν μια καλύτερη μοίρα. Τους φέρνουν στα νησιά, βυθίζουν τα καράβια και οι ελληνικές λιμενικές αρχές απλά τους συλλέγουν, κάτι που είναι υποχρεωμένοι να κάνουν και πράγματι το κάνουν, σύμφωνα με τις διεθνείς συνθήκες.

Από την άλλη πλευρά, η ελληνική κυβέρνηση δεν είναι άμοιρη ευθυνών για αυτή την κατάσταση γιατί:

1. δεν φρόντισε να θέσει έγκαιρα το θέμα των μη νόμιμων μεταναστών σε συνεργασία με τις υπόλοιπες χώρες στην Ε.Ε.
2. δεν κατήγγειλε στην Ε.Ε. τις χώρες που δεν τηρούν τη συμφωνία
3. ουσιαστικά δεν αντιμετώπισε το θέμα καθώς, ενώ διατυμπανίζει ότι έχει την καλύτερη μεταναστευτική πολιτική της Ευρώπης, κατά βάθος παραμένει μέχρι σήμερα παθητικός παρατηρητής.

Δηλαδή ποιο είναι το περιεχόμενο αυτής της μεταναστευτικής πολιτικής όταν:

1. κανείς δε γνωρίζει στη χώρα αυτή πόσοι είναι οι νόμιμοι μετανάστες ενώ έχει ακουστεί από τα ΜΜΕ και η πιο ακραία εκδοχή, ότι δηλαδή 150.000 παράνομοι μετανάστες εισέρχονται κάθε χρόνο στη χώρα, άρα 1.500.000 σε δέκα χρόνια, άρα σύνολο μεταναστών 2.500.000 – 3.000.000.
2. κανείς δεν γνωρίζει αν τα τελευταία 5 χρόνια υπάρχει καν πολιτική για τη μετανάστευση
3. κανείς δε γνωρίζει τι θα γίνει με τα μεγάλα γκέτο της δυστυχίας των Πατρών, των Αθηνών και άλλων περιοχών της χώρας
4. κανείς δεν μπορεί να εξηγήσει γιατί την τετραετία 1990-1994 συνέβη το ίδιο ακριβώς με ό, τι συμβαίνει από το 2004 έως σήμερα, δηλαδή όπως τότε είχαμε ανεξέλεγκτη εισροή μη νόμιμων μεταναστών στην Ελλάδα, έτσι συμβαίνει και σήμερα.

Έπρεπε να ενισχυθεί η δύναμη του ακροδεξιού ελληνικού κόμματος για να

αρχίσει τόσο η κυβέρνηση όσο και τα άλλα ελληνικά κόμματα να ασχοληθούν με το θέμα;

Το δίλημμα σήμερα δεν είναι ο εξισλαμισμός της Ευρώπης ή ο εξευρωπαϊσμός του ισλαμισμού, αλλά αφενός το τί θα κάνουμε με τα εκατομμύρια των μη μόνιμων μεταναστών που εισρέουν καθημερινά σε χώρες της Ε.Ε., η δυστυχία των οποίων ενδεχομένως είναι μεγαλύτερη στην Ε.Ε. από ό,τι αν παρέμεναν στην πατρίδα τους, και αφετέρου πώς θα αποφύγουμε την περίπτωση της επέκτασης αυτής της δυστυχίας στους γηγενείς πληθυσμούς.

Όλα τα παραπάνω δημιουργούν προϋποθέσεις για ανεξέλεγκτες καταστάσεις στις χώρες μας και θέτουν υπό αίρεση βασικές αρχές της δημοκρατίας και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Και η λύση δεν μπορεί να δοθεί από πουθενά αλλού, παρά μόνο από τις Βρυξέλλες, αφού και οι υπόλοιπες χώρες της Ε.Ε. αναγνωρίσουν ότι το πρόβλημα αυτό της χώρας μας και των άλλων χωρών της νότιας Ευρώπης είναι και δικό τους πρόβλημα. Ο δρόμος για μια κοινή ευρωπαϊκή πολιτική μετανάστευσης είναι μακρύς και δύσκολος, αλλά η αρχή έχει γίνει. Είναι έκδηλη η ανάγκη για περαιτέρω και καλύτερο συντονισμό και συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών της ΕΕ, με τους διεθνείς οργανισμούς αλλά και με τις χώρες προέλευσης μεγάλων μεταναστευτικών ρευμάτων, για την επιτυχή αντιμετώπιση σημερινών και μελλοντικών προκλήσεων σε θέματα σεβασμού ανθρωπίνων δικαιωμάτων και ασφάλειας.

Παντελής Γεωργογιάννης

